

Manželství – dar z ráje

Texty na tento týden:

Gn 2,18–23; Mk 10,7–9; Ef 5,21–25.28–32; Mt 5,27–29; J 8,10.11; Ex 34,14–16; Zj 19,7–9

Základní verš

**„I řekl Hospodin Bůh: ‚Není dobré, aby člověk byl sám. Učiním mu pomoc jemu rovnou.‘“
(Gn 2,18)**

V této lekci se budeme zabývat přínosem a požehnáním šťastného manželství a laskavého domova. Jak šťastní jsou ti, kteří mohou mít tuto zkušenost!

Žel pro příliš mnoho lidí manželství bylo a je zkušeností, která přináší spíše bolest a hněv než radost a pokoj. To určitě nebylo Božím záměrem. Smutný stav mnoha manželství je svědectvím o destruktivní moci, kterou hřích přinesl lidstvu.

Bůh připravil první svatbu. Manželství ustanovil Stvořitel, Tvůrce vesmíru. V Bibli je napsáno: „Manželství ať mají všichni v úctě“ (Žd 13,4). „Manželství je jednou ze dvou institucí, které si Adam po pádu do hříchu přinesl s sebou za brány ráje. Když lidé poznají a uplatňují Boží zásady, je manželství požehnáním. Střeží čistotu a štěstí lidského pokolení a povznáší fyzické, intelektuální a morální vlastnosti.“ (NUD 15; PP 46)

Jaký nádherný ideál!

Není dobré, aby člověk byl sám

18I řekl Hospodin Bůh: „Není dobré, aby člověk byl sám. Učiním mu pomoc jemu rovnou.“ 19Když vytvořil Hospodin Bůh ze země všechnu polní zvěř a všechno nebeské ptactvo, přivedl je k člověku, aby viděl, jak je nazve. Každý živý tvor se měl jmenovat podle toho, jak jej nazve. 20Člověk tedy pojmenoval všechna zvířata a nebeské ptactvo i všechnu polní zvěř. Ale pro člověka se ne našla pomoc jemu rovná. 21I uvedl Hospodin Bůh na člověka mrákotu, až usnul. Vzal jedno z jeho žeber a uzavřel to místo masem. (Gn 2,18–21)

Osobní studium

Bůh stvořil náš svět prostřednictvím nadpřirozené moci svého slova. V celém záznamu stvoření v prvních kapitolách Genesis je mnohokrát opakováno, že stvoření bylo dobré. Když Bůh dokonal svou stvořitelenskou činnost, tak „viděl, že všechno, co učinil, je velmi dobré“ (Gn 1,31). Uprostřed celého procesu stvoření se však jednou objevuje něco, o čem Bůh říká, že to „není dobré“ (Gn 2,18).

Bůh o celém stvoření prohlásil, že bylo dobré – až do chvíle, dokud se pozornost nezaměřila na Adama. V tomto okamžiku Bůh prohlásil: „Není dobré, aby člověk byl sám.“ Adam byl zatím jediným člověkem na zemi. I když byl utvořen k obrazu Božímu, ve své osamělosti nemohl tento obraz dokonale odrážet. Bůh totiž existuje ve vztazích – jak to vidíme v Boží trojici, jejíž součástí je Otec, Syn a Duch svatý. Adam proto potřeboval někoho sobě podobného, s kým by mohl realizovat vztah vzájemné lásky a spolupráce, tedy vztahy, které panují i v rámci Boží trojice.

Když Bůh stvořil Adama, přivedl k němu všechna zvířata, aby jim dal jméno. Když je Adam pojmenovával, musel si všimnout, že přicházejí v párech – jako samec a samice. Uvědomoval si, že je jiný – je sám. Je jisté, že od počátku bylo Božím plánem, aby lidé existovali jako muž a žena. Možná že Bůh chtěl v Adamovi vzbudit pocit, že něco v jeho životě chybí. Mohl proto víc ocenit dar, který mu Bůh v ženě dal.

Aplikace

Přemýšlejte o rozdílu mezi tím, když Bůh hodnotí stvoření jako dobré, a když říká, že Adamova samota není dobrá. Co nám to říká o hodnotě vztahů? Co můžete udělat pro to, abys posilnil hodnotné vztahy, kterých jsi součástí?

Adamova společnost

²⁰Člověk tedy pojmenoval všechna zvířata a nebeské ptactvo i všechnu polní zvěř. Ale pro člověka se nenašla pomoc jemu rovná. ²¹I uvedl Hospodin Bůh na člověka mrákotu, až usnul. Vzal jedno z jeho žeber a uzavřel to místo masem. ²²A Hospodin Bůh utvořil z žebra, které vzal z člověka, ženu a přivedl ji k němu. ²³Člověk zvolal: „Toto je kost z mých kostí a tělo z mého těla! Ať muženou se nazývá, vždyť z muže vzata jest.“ (Gn 2,20–23)

Osobní studium

Text zaznamenaný v Gn 2,20, kde Adam pojmenovává zvířata, předpokládá, že existuje velký rozdíl mezi lidmi a ostatními živočichy. Adam byl jiný, než byla zvířata. Ani žádný z lidoopů nebyl jako Adam. Je důležité, abychom tomuto konceptu porozuměli, protože většina společnosti tvrdí, že lidé jsou pouze primáti na vyšším stupni vývoje.

Písmo říká, že Bůh osobně vytvořil Adamovo tělo z prachu země. Je to tentýž Bůh, který osobně vytváří tělo Evy, přičemž používá jedno z Adamových žeber. Bůh nepotřeboval Adamovo žebro na to, aby mohl stvořit Evu; mohl to udělat stejně, jako stvořil Adama, nebo mohl říci slovo, a Eva by existovala. Bůh však měl důvod pro to, aby stvořil Evu z Adamova žebra. Pokud by byli oba stvoření nezávisle, mohlo by to znamenat, že ve své podstatě jsou úplně nezávislými jedinci. Avšak způsob, jakým byli vytvořeni, naznačuje, že oba mají být jednotní a mají se stát „jedním tělem“. Když Bůh stvořil Evu, představil ji Adamovi jako „pomoc jemu rovnou“ či „společníka“ (Gn 2,18; SNC). Byla utvořena z Adama a Bůh ji přivedl k Adamovi (Gn 2,22).

Když Bůh představil Adamovi jeho společnici, Adam byl tak nadšený, že začal mluvit ve verších (Gn 2,23). Je to první báseň v Bibli. Odráží se v ní Adamův vztah k jeho ženě a blízkost mezi nimi. Eva měla být Adamovi „rovnocennou oporou“ (Gn 2,18, B21). Žel i vědomí, že jsme si všichni rovni, se po pádu do hříchu vytratilo.

Aplikace

Často zdůrazňujeme, že jsme jako lidstvo v ráji dostali dva dary: sobotu a manželství. Oba se týkají vztahů. Jak ti tyto dary pomáhají rozvíjet vztah k Bohu a vztah k druhým lidem? (Pokud žiješ sám, neznamená to, že se tě problematika vztahů netýká. Jak píše apoštol Pavel, oba tyto způsoby života mají své výhody. Harmonické a fungující manželství a rodiny ovlivňují život církve i celé společnosti.)

Ideální manželství

⁷„Proto opustí muž svého otce i matku a připojí se k své manželce, ⁸a budou ti dva jedno tělo“; takže již nejsou dva, ale jeden. ⁹A proto, co Bůh spojil, člověk nerozlučuj! (Mk 10,7–9)

²¹V poddanosti Kristu se podřizujte jedni druhým: ²²ženy svým mužům jako Pánu, ²³protože muž je hlavou ženy, jako Kristus je hlavou církve, těla, které spasil. ²⁴Ale jako církev je podřízena Kristu, tak ženy mají být ve všem podřízeny svým mužům. ²⁵Muži, milujte své ženy, jako si Kristus zamiloval církev a sám se za ni obětoval... ²⁸Proto i muži mají milovat své ženy jako své vlastní tělo. Kdo miluje svou ženu, miluje sebe. (Ef 5,21–25.28)

Osobní studium

Nositel Nobelovy ceny za literaturu William Faulkner při určité příležitosti označil manželství za „nepodařenou instituci“ a napsal, že „jediným způsobem, jak je možné v manželství dosáhnout pokoje... je udržet si první ženu a zůstat od ní tak daleko, jak to je jen možné – s nadějí, že budeme žít déle, než ona“. To je velmi smutné hodnocení, které vystihuje stav mnohých manželství.

V Ježíšových slovech v Mk 10,7–9 je možné najít některé charakteristiky dobrého manželství. Výhody toho, když člověk odejde od svých rodičů, aby vytvořil domov se svým partnerem, jsou dobře známé. Problémy s tchyní mohou být jedním z mnoha důvodů manželských nedorozumění. Jedním z prvních kroků, který je potřeba při zakládání šťastného domova udělat, je vytvoření samostatného domova odděleného od domova rodičů. V případech, kdy to není možné, by měli všichni zúčastnění respektovat soukromí a intimnost každého manželství.

Jednota je další charakteristikou dobrého manželství. Jednota však neznamená, že by partneři měli přestat myslet sami na sebe. Jde o to, aby byli sjednoceni ve svých cílech a oba se snažili dělat to nejlepší jeden pro druhého a pro vzájemné soužití.

Ježíš též zdůraznil, že manželství má přetrvat. Manželství není běžný vztah, do kterého můžeme vstoupit nebo z něho odejít, kdy nás napadne. Manželství je celoživotní závazek. Ti, kdo nejsou připraveni zavázat se na celý život, by tento krok měli odložit, dokud nebudou připraveni.

Apoštol Pavel v Ef 5,21–33 přidává další principy dobrého manželství. Manžel má tu přednost, že odevzdává sama sebe své ženě v laskavé službě – tak jako Kristus dal sám sebe za církev. Zároveň má manželka respektovat svého muže a spolupracovat s ním při dosahování společných cílů. To je popis Božího řešení pro nesoulad, který přinesl do manželství hřích. Výsledkem vzájemné sebeobětavé lásky bude respekt, úcta a štěstí. Naše domovy mohou být předchutí nebe.

Aplikace

Uvažuj chvíli o rozhovorech, které se týkaly manželského soužití a jichž si byl svědkem za několik posledních týdnů v okruhu svých známých nebo spoluvěřících. Jaké pohledy na manželství, resp. na životní partnery v těchto rozhovorech převládaly? Mluvílo se o manželství jako o daru, nebo spíše zaznívaly stížnosti? Proč? Co můžeš udělat pro posílení manželství ve svém okolí?

Ochraňovat to, co je vzácné

²⁷Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Nezcizoložíš.“²⁸ Já však vám pravím, že každý, kdo hledí na ženu chtivě, již s ní zcizoložil ve svém srdci.²⁹ Jestliže tě svádí tvé pravé oko, vyrví je a odhodí pryč, neboť je pro tebe lépe, aby zahynul jeden z tvých údů, než aby celé tvé tělo bylo uvrženo do pekla. (Mt 5,27–29)

¹⁰Ježíš se zvedl a řekl jí: „Ženo, kde jsou ti, kdo na tebe žalovali? Nikdo tě neodsoudil?“¹¹ Ona řekla: „Nikdo, Pane.“ Ježíš řekl: „Ani já tě neodsuzuji. Jdi a už nehřeš!“ (J 8,10.11)

Osobní studium

Bůh dal lidem v sexualitě nádherný dar. Ale podobně jako ostatní dary, které jsme dostali, není bez podmínek. Je to dar, s kterým nemůžeme zacházet neuváženě. Bůh ustanovil velmi jasná pravidla: Sexuální vztah se má odehrávat mezi mužem a ženou – a to pouze v rámci manželství. Sexuální vztah mimo manželství je hříchem.

Ježíš bere otázku věrnosti velmi vážně. Je správné, že se v našem chápání evangelia zaměřujeme na milost a odpuštění, které Ježíš přináší hříšníkům. Neměli bychom však zapomínat na vysokou úroveň morálky, podle které Kristus žil a kterou hlásal. Je velmi těžké představit si ještě silnější varování před sexuální nemoralností, než jak to Ježíš vyjádřil v Mt 5,27–30. Vyrvat si oko? Utnout si ruku? Pokud má čistota našeho života takovou cenu a tak moc na ní záleží, pak bychom ji neměli brát na lehkou váhu.

„Pokud by všichni, kteří tvrdí, že zachovávají Boží zákon, byli opravdu bez viny, moje duše by jákala. Ale není tomu tak. Dokonce i někteří, kteří říkají, že zachovávají všechna přikázání, jsou vinni nevěrou. Co mohu říci, abych probudila jejich otupělé smysly? Přísné zachovávání morálních principů je jedinou ochranou naší duše.“ (CH 621.622)

Ježíšovo varování v kázání na hoře (Mt 5,27–30) je velmi silné a ukazuje na ideál, který máme následovat. Křesťanství však není náboženství, které stojí na dodržování norem. Život podle Boží vůle je odpovědí na přijatou milost a dílem působení Ducha svatého. Příběh o ženě, která byla přistižena při cizoložství (J 8,1–11), ukazuje, jak je důležité projevit soucit a milosrdenství těm, kteří ve svém životě selhali a činí pokání. Ve všem je potřebné najít správnou rovnováhu.

Aplikace

Jak můžeme dosáhnout správné rovnováhy mezi snahou žít podle Božích rad a tím, že budeme projevovat soucit a milosrdenství těm, kteří padli? (Uvažuj nad tím v souvislosti s příběhem zaznamenaným v Janově evangeliu 8. kapitole.) Co můžeš udělat pro lidi, kteří podléhají hříchu a vzdalují se od Boha?

Manželství jako metafora vztahu Boha a církve

14Nebudeš se klanět jinému bohu, protože Hospodin, jehož jméno je Žárlivý, je Bůh žárlivě milující. 15Nezavřeš smlouvu s obyvateli té země. Budou se svými bohy smilnit a svým bohům obětovat a tebe pozvou, abys jedl z jejich obětního hodu; 16a ty budeš brát z jejich dcer manželky pro své syny a jejich dcery budou se svými bohy smilnit a svádět tvé syny, aby smilnili s jejich bohy. (Ex 34,14–16)

28Proto i muži mají milovat své ženy jako své vlastní tělo. Kdo miluje svou ženu, miluje sebe. 29Nikdo přece nemá v nenávisti své tělo, ale živí je a stará se o ně. Tak i Kristus pečuje o církev; 30vždyť jsme údy jeho těla. 31„Proto opustí muž otce i matku a připojí se k své manželce, a budou ti dva jedno tělo.“ 32Je to velké tajemství, které vztahují na Krista a na církev. (Ef 5,28–32)

7„Radujme se a jásejme a vzdejme mu chválu; přišel den svatby Beránkovy, jeho choť se připravila 8a byl jí dán zářivě čistý kment, aby se jím oděla.“ Tím kmentem jsou spravedlivé skutky svatých. 9Tehdy mi řekl: „Piš: Blaze těm, kdo jsou pozváni na svatbu Beránkovu.“ A řekl mi: „Toto jsou pravá slova Boží.“ (Zj 19,7–9)

Osobní studium

Ve Starém i Novém zákoně je manželství v některých případech používáno jako symbol vztahu Boha s jeho lidem. V Písmu proto při různých příležitostech nacházíme obraz nevěrné ženy jako symbol odpadnutí, které bylo ve starověkém Izraeli časté. Například v knize Exodus Bůh říká, že jeho lid nemá mít žádné vztahy s pohany. Ti by totiž mohli svým uctíváním různých božstev (které bylo v určité míře založené na prostituci) svést Izrael ze správné cesty.

Přečti si následující biblické oddíly. U každého z nich si polož tyto otázky:

Jak je v pasáži popsán vztah mezi Bohem a jeho lidem? O co Bohu jde? Jaké nebezpečí hrozí jeho lidu? Co Bůh věřícím nabízí? Co od nich očekává?

Ex 34,14–16

Jr 3,14

Ef 5,28–32

Zj 19,5–9

Vztah v ideálním manželství je přirovnáván ke vztahu mezi Bohem a jeho lidem. Obraz církve jako Kristovy nevěsty ukazuje na jednotu mezi věřícími a Ježíšem, zejména když tento obraz vnímáme v kontextu biblického ideálu manželství – tedy jednoho muže a jedné ženy v laskavém, sebeobětavém vztahu. Bůh zve svůj lid, aby s ním vstoupil právě do takového blízkého a důvěrného vztahu. Jde o nádherný obraz Božího zájmu o jeho lid. Bůh touží, aby nám mohl být blízko.

Aplikace

Jaké rozhodnutí můžeš udělat, abys byl v bližším vztahu s Bohem? Proč je to záležitostí volby, kterou můžeš udělat pouze ty?

Podněty k zamyšlení

Správné pochopení morálky (zejména v sexuální oblasti) je spojené se správným pochopením našeho původu. Například evoluční teorie nijak nespojuje sexuální chování s morálkou. I v říši zvířat je mnoho „vztahů“ – některé jsou promiskuitní, jiné polygamní a jen nemnohé z nich monogamní. Některé studie však odhalily, že i část zvířat, která se zdají být na první pohled monogamní, tak v některých případech taková nejsou. U některých druhů samička může porodit mláďata, která nejsou všechna od jednoho samce. Bez objektivních standardů morálky, které jsme obdrželi od našeho Stvořitele, bychom neměli žádné základy pro hodnocení sexuálního chování jako morálně správného či špatného. Současný tlak na uzákonění homosexuálních partnerství je ilustrací této problematiky. Jen ve světle stvoření můžeme manželství správně pochopit.

„Jak ve Starém, tak i v Novém zákoně je manželství symbolem posvátného svazku lásky mezi Kristem a jeho lidem. Veselá nálada, která na svatbě panovala, vyvolávala v Ježíši představy radosti, která zavládne v den, kdy přivede svou nevěstu do otcovského domu a vykoupení zasednou se svým Vykupitelem ke svatební večeři Beránka.“ (TV 93; DA 151)

Otázky k rozhovoru

1. *Darwinova evoluční teorie popírá biblické stvoření. Jaká pravidla pro sexuální chování (pokud vůbec nějaká) přináší darwinizmus a v čem jsou v rozporu s biblickým ideálem?*
2. *Uvedte některé biblické příklady dobrého manželství a šťastného domova. A naopak, uvedte biblické příklady nešťastného manželství a domova. Co se z nich můžeme naučit?*
3. *Pokuste se definovat věrnou ženu z Př 31,10–31. Jaký charakter by měl mít muž takové ženy?*
4. *Jakým způsobem se může váš sbor stát místem, které bude posilovat a povzbuzovat ideál manželství? Jaké praktické věci může váš sbor udělat, aby tento cíl podpořil?*